

16 DAYS OF ACTIVISM AGAINST GENDER-BASED VIOLENCE
16 DÍAS DE ACTIVISMO CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO
16 JOURS D'ACTIVISME CONTRE LA VIOLENCE DE GENRE

16 يوم من مكافحة العنف القائم على النوع الاجتماعي

25 November – 10 December

<http://16dayscwgl.rutgers.edu>

16
DAYS

Haridus põgenike & pagulaste (IDP) laagrites

Kättesaadavad andmed paljastavad, et üle maailma on ligikaudu 13 miljonit põgenikku and 38 miljonit IDPd (pagulast – *internally displaced person* ingl k)¹ Tõenäoliselt need numbrid kasvavad, arvestades kohutavat ja kestvut vägivalda, mida esineb peaaegu igas maailma osas, samas kui põgenike ja IDP-de liikumine globaalsel maastikul jääb üsna nähtamatuks. Haridusest vaadatakse laagrites sageli mööda, mis jätab miljonid lapsed ja noored ilma kvaliteetsest tasuta haridusest. Haridus on kahtlemata fundamentaalne inimõigus. Siiski seab selle valdkonna ignoreerimine laagrites selle riski alla.

Vägivaldne konflikt, looduskatastroofid ja tohutu majanduslik ja sotsiaalne ebavõrdsus on viinud selleni, et miljonid inimesed põgenevad oma kodudest ja neist paljud jõuavad välja põgenikelaagritesse. Looduskatastroofide keskmine arv aastakümnel 2003-2013 oli 450 aastas, võrdluseks oli 70ndatel aastatel selleks arvuks 90.² Hetkel on käimas 41 aktiivset konflikti *IISS Armed Conflict Database*'i järgi,³ ja kui Majanduse ja Rahu instituut uuris 162 riiki, leiti ainult 11 riiki, mis võisid öelda, et on vabad nii sisemistest kui välistest konfliktidest.⁴ Riigid, milles on konflikt, kogevad suuri probleeme hariduse kvaliteedi, õigluse ja kättesaadavuse osas, kuna riigiasutused on nõrgad ja rahastus läheb enamuses sõjaväele ja kaitsekulutustele..⁵ Siiski on põgenike ja IDP-de laagrites võimalus parandada nende elanike elusid ja tulevikuväljavaateid kodumaale naastes, kui edendada laagrites antavat haridust.

Kahjuks ei anna ohutu ja tasuta liigipääs haridusele mingit garantiid. Aastal 2008 oli UNESCO andmetel ainult 69% algkooliealistest lastest UNHCRi laagrites; see number langes 30%-ni põhikoolilaste seas.⁶ Veelgi enam, ligipääs haridusele ei ole laagrites alati tasuta, lapsi sunnitakse tööle, tüdrukuid sunnitakse abielluma või seksuaalvahekorda astuma, et endale koolis käimist lubada. Ohutu transport kooli ja tagasi peaks olema kindlustatud, kuna paljusid lapsi rünnatakse füüsiliselt või verbaalselt. Juba kooli jõudnuna mure laste ohutuse pärast kestab, kuna koolid ise on relvastatud rünnakute või militaarse vägivalda võimalikud sihtmärgid ning võivad lausa toimida värbamiskeskustena.⁷

Haridus põgenike ja IDP laagrites ei saa kuigi palju tähelepanu, kuna teised olud nõuavad kiiret sekkumist, näiteks ligipääs

toidule, veele ja peavarjule, rääkimata moodustest, kuidas peatada haiguste kiiret levikut ja tagada turvalisus laagrites. Laagrites on saanud püsivad kohad, kuna konfliktid venivad või loodusõnnetuse tagajärgedega tegelemine nõuab aega ning pikaajalised eesmärgid prioriteetidena ei kajastu. Takistused kvaliteetse ja turvalise hariduse ees on lõputud ja laagriolukorras on võimalused autoriteedi ärakasutamisest

teatamisest piiratud.⁸ Vägivald tuleb ka koolikeskkonnast endast – õpetajatelt ja teistelt täiskasvanutelt. Ümberpaigutamine pakub naistele ja tüdrukutele palju vähem ressursse ja võimalusi, mis jätab naised kaitsmata seksuaalse ja soopõhise vägivalda eest, ärakasutamise eest ja teiste inimõiguste rikkumiste eest. Koolidel on potentsiaal olla kaitstud ruumideks, eriti seksuaalse ja soopõhise vägivalda eest, kuid koolidesse investeerimine ei ole piisav. Aastal 2010 sai haridussüsteem ainult 4% ÜRO allüksuse (UNHCR) eelarvest, mis oli määratud põgenike ja IDP-de aitamiseks.⁹

Mõned õpetajad on dokumenteeritult seksuaalse ahistamise ja ründamise taga. Lisaks on õpetajate teha luua ja reguleerida ruum õpitööks. Õpetajad võivad kasutada rangeid karistusviise, marginaliseeritud gruppe diskrimineerida ja kinnitada õpilaste seas ohtlikku käitumist, näiteks kaasõpilaste seksuaalset või füüsilist ahistamist. Tüdrukud on vägivalda ja diskrimineerimise ohus oma soo tõttu, nende koolitamise ees on piirid perekonna või sotsiaalse surve tõttu, nende jaoks turvalisi kohti on vähe ja turvatunne ebapiisav. Õpetajaid on sellistes oludes õpilaste kohta liiga vähe ja sageli puudub neil vastav haridus. See kõik muudab kooli ebaturvaliseks.

Koolid võivad tuua lisaks tuge, mida muul juhul laagris ei leidu. Seal hulgas struktuuri, turvalist ruumi ja võimalust paremaks tulevikuks. Otseselt rääkides varustavad koolid lapsi ka toiduga, aidates kaasa ebapiisava toitumise vähendamisele, ning koolid suudavad jagada infot laagrit puudutavate haiguste leviku ja selle piiramise kohta. Haridusse investeerimine ja nende kaitsmine põgenikelaagrites on kasulik ka väljaspool laagri piire. Ilma turvalise, valvatud ja adekvaatselt rahastatud hariduseta põgenike ja IDP-de laagrites on halvendatud noorte inimeste, eriti marginaliseeritud inimeste nagu naiste ja tüdrukute väljavaateid seoses õigusega haridusele.

Resources

- *Plan International* toetab laste õigusi ja huve üle kogu maailma. Üks kaheksast murekohast on haridus. Nad viivad läbi ka kampaaniat "Because I am a Girl", mis illustreerib tüdrukute kogemusi üle maailma. Nende töö kohta leiad rohkem teavet siit: <http://plan-international.org>.
- *Education International* keskendub laste õigusele haridusele, soolisele võrdõiguslikkusele, turvalistele koolidele ja rahu võimalikkusele läbi hariduse ja palju muudki. Nende töö leiad siit: http://www.ei-ie.org/en/uaas/issues_actions.
- *Educate a Child* tunnustab põgenikustaatust kui suurt hariduse takistajat. Nende töö, partnerid ja projektid leiad siit: <http://educateachild.org/explore/barriers-to-education/refugees>.
- *IISS* kogub arvulisi andmeid aktiivsete konfliktide, relvastatud konfliktis hukkunute ja põgenike kohta ning jälgib globaalseid trende. Nende andmebaasi leiad siit: <https://acd.iiss.org/en>.
- *Vision of Humanity* mõõdab ja jälgib igal aastal üle maailma iga riigi rahumeelsust. Ülemaailmse rahuindeksi leiad siit: <http://www.visionofhumanity.org/#page/indexes/global-peace-index/2015>.
- *The Global Partnership for Education* jälgib hariduse kvaliteedi ja kättesaadavuse arengut erinevates riikides, kus töötab aasta kaupa. Nende kogutud andmed leiad siit: http://datahub.globalpartnership.org/#/2012/access/gross_enrollment_raterger.
- *Education for All, UNESCO* programm, avaldab igal aastal ülemaailmse monitooringu raporti, mis keskendub barjääre, mis takistavad universaalse hariduseni jõudmist üle maailma.
- *Aastal 2011 keskendus Education for All Global Monitoring* raport erilist suhtele relvastatud konfliktid ja hariduse vahel. Raporti leiad siit: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001907/190743e.pdf>.

1 UNHCR. Internally Displaced People Figures. 2014 <http://www.unhcr.org/pages/49c3646c23.html>

2 Plan International (February 2014) "In Double Jeopardy: Adolescent Girls and Disasters." <http://plan-international.org/files/global/publications/campaigns/biag-2013-report-english.pdf>

3 International Institute for Strategic Studies. (N.d) "Armed Conflict Database." <https://acd.iiss.org/en/>

4 Institute for Economics and Peace. (2015) "Global Peace Index." Vision of Humanity. <http://www.visionofhumanity.org/sites/default/files/2014%20Global%20Peace%20Index%20REPORT.pdf>

5 Plan International. (February 2014) "In Double Jeopardy: Adolescent Girls and Disasters." <http://plan-international.org/files/global/publications/campaigns/biag-2013-report-english.pdf>

6 United Nations Education, Scientific and Cultural Organization. (2011) "Education for All: The hidden crisis: Armed conflict and education." <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/pdf/gmr2011-UNESDOC.pdf>

7 United Nations High Commissioner for Refugees. (June 2007) "Safe Schools and Learning Environment: How to Prevent and Respond to Violence in Refugee Schools." <http://www.unhcr.org/4677981a2.html>

8 *Ibid.*

9 Dryden- Peterson, Sarah. (November 2011) "Refugee Education." United Nations High Commissioner for Refugees. <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/opedocPDFViewer.html?docid=4fe317589&query=education>